

INTERVIEWS | 27 FEBRUARI 2023

WEES EEN GOEDE VOORROUDER

Auteur: Raymond Wondergem MSc RO

Beeld: Adobe Stock - Louis Reed

Leestijd: 6 min

Judith Maas van SDG Nederland spreekt vol passie over ESG en hoe het samenhangt met de sustainable development goals (SDG's), de doelen waar haar organisatie zich voor in zet. Alleen rapporteren over ESG is niet voldoende: we moeten ook echt in actie komen en snel ook.

Wat doet SDG Nederland?

“SDG Nederland zet zich als netwerkorganisatie in om Nederland te verbinden en te versnellen op de SDG's om deze zeventien werelddoelen te halen. De SDG's zijn een voortzetting van de millenniumdoelen die tot 2015 liepen. De nieuwe doelen lopen tot 2030 en hebben de ambitie om voor die deadline een betere wereld te creëren zonder daarbij iemand achter te laten. Het is dé mondiale agenda waarbij sociale en groene duurzame ontwikkeling samenkomen en ondertekend door alle 196 landen die onderdeel zijn van de Verenigde Naties.”

Een grote ambitie

“SDG Nederland is vanuit die ambitie opgericht. In 2013 stelden DSM, TruePrice en Worldconnectors het SDG Charter op. In dat manifest staat hoe het Nederlandse bedrijfsleven en maatschappelijke middenveld kunnen bijdragen aan het behalen van de SDG's. Rond 2016 waren er al meer dan driehonderd ondertekenaars. In dat jaar werd de stichting SDG Nederland opgericht (toen nog onder de naam SDG Charter) om het netwerk te ondersteunen en faciliteren.”

Hoe is SDG Nederland georganiseerd?

“De basis is een klein hecht team, maar daaromheen zit een enorm netwerk van organisaties en stichtingen dat zich inzet binnen de eigen omgeving of vanuit de eigen doelgroep. Vanuit elke sector heeft een koepelorganisatie zich bij ons aangesloten om die sector te vertegenwoordigen. Vanuit de financiële sector is dat bijvoorbeeld de Nederlandse Vereniging van Banken, vanuit het onderwijs de Vereniging van Hogescholen, vanuit lokale overheden de Vereniging van Nederlandse gemeenten. Op die manier kunnen we snel schakelen en een zo breed mogelijke doelgroep bereiken. Omdat de SDG's over zoveel verschillende onderwerpen gaan – gezondheid, onderwijs, biodiversiteit, water, klimaat – hebben we bij elke SDG een organisatie gezocht die zich als coördinator over een SDG ontfermt, zoals bijvoorbeeld het Leger des Heils voor SDG 1: geen armoede.”

“Er is veel minder aandacht voor het verlies van biodiversiteit, terwijl er in Nederlandse natuurgebieden naar schatting al 75% van het aantal insecten verloren is gegaan”

Hoe werkt dat?

“Het idee achter de SDG's is dat de doelen in samenhang worden gezien en uitruilen zichtbaar worden. Als we bijvoorbeeld het Klimaatakkoord onverkort uitvoeren dan gebruikt Nederland 15% van de wereldwijde lithiumvoorraad. Die is eindig. Als het op is, is het op. Is klimaatmitigatie belangrijker dan het beschermen van onze natuurlijke grondstoffen? Ik weet het antwoord niet, maar het is belangrijk ons hiervan bewust te zijn. Er is nu veel aandacht voor reductie van CO₂ en stikstofuitstoot. Maar er is veel minder aandacht voor het verlies van biodiversiteit, terwijl er in Nederlandse natuurgebieden naar schatting al 75% van het aantal insecten verloren is gegaan de laatste dertig jaar. Hoe kan het dat in de supermarkten insectenverdelgingsmiddelen verkocht worden? Gelukkig zijn er prachtige oplossingen, bijvoorbeeld door het verbinden van groene gebieden, zie het Deltaplan biodiversiteit. En burgers die massaal meedoen aan acties zoals Tegelwippen en een geveltuintje maken. We doen veel aan kennisdeling en bewustwording. We maken onderwijsprogramma's voor onder andere basisscholen en voortgezet onderwijs om SDG's bij de kinderen te onderwijzen.”

Hoe realiseren jullie de doelen?

“Het is een samenspel. Nationale overheden, bedrijven, burgers, allemaal hebben we een rol. Kijk bijvoorbeeld naar inkoop. Waar kies je voor als consument, maar ook bij de organisatie waar je werkt? Haal je producten dicht bij huis, wordt er een eerlijk loon betaald, hoe zit het met de inclusiviteit, hoe circulair is het product? Er is onlangs een manifest gelanceerd over duurzaam inkopen voor nationale en lokale overheden, hopelijk brengt dat een kettingreactie op gang, en worden bedrijven gestimuleerd ook duurzamer in te kopen. Daar helpen rapportageverplichtingen over ESG zeker ook bij. Aan sommige knoppen kan alleen de overheid zitten.”

AUDIT

MAGAZINE

Judith Maas, SDG Nederland: “Het is vervelend dat de discussie eenzijdig en polariserend gevoerd wordt. Terwijl de neuzen wel dezelfde kant op staan. Want wie kan het er niet mee eens zijn dat het beter moet?”

Zoals?

“Bijvoorbeeld een belastingshift van arbeid naar vervuiling. Het Ex'tax Project waarmee we samenwerken, rekende voor dat dit extra banen oplevert, het BNP laat groeien, de energieafhankelijkheid van andere landen vermindert, en als bonus ook nog eens de CO₂-vervuiling en de stikstofuitstoot flink naar beneden brengt. Ik hoop dat dit een belangrijk thema wordt in de verkiezingscampagne.”

Hoe meten landen hun vooruitgang op de SDG's?

“Elk land heeft de verplichting opgenomen om een rapport te schrijven over de realisatie van de SDG's. In Nederland verschijnen er jaarlijks op Verantwoordingsdag (18 mei) twee dikke onderzoeken: de Nationale SDG Rapportage van de overheid en partners, én de Monitor Brede Welvaart & SDG's van het CBS. SDG NL werkt nauw samen met haar partners aan deze rapportages. Daarnaast verschijnt er ook jaarlijks een globaal rapport, en een Europese versie. Sinds kort zijn er zelfs regionale en stedelijke SDG-rapportages. Amsterdam was in 2022 de eerste stad die zo'n 'Voluntary Local Review' liet opstellen.”

Hoe doet Nederland het?

“Het laatste rapport dat verscheen was de European Sustainability Index. Nederland is op Europees niveau een middenmoter: we staan op de zestiende plaats en doen het goed wat betreft het realiseren van de sociale doelen, maar

AUDIT

MAGAZINE

minder op het gebied van de duurzame doelen. Maar waar Nederland vooral slecht op scoort is de zogeheten 'spillover-index'. Die laat zien of acties van landen positieve of negatieve effecten hebben op het vermogen van andere landen om de SDG's te behalen. En Nederland staat op de allerlaatste plaats van de index: we hebben dus een enorm negatieve impact op andere landen."

"Als iedereen zou leven zoals de 'gemiddelde Nederlander' hebben we 3,6 aarden nodig"

Hoe komt dat?

Belangrijke oorzaken zijn bijvoorbeeld het gebruik van water en CO₂ om producten te importeren uit het buitenland en belastingvermijding door multinationals. Om onze negatieve impact te verminderen is het voor bedrijven – maar ook voor jezelf – nodig om je te realiseren welke rol ons handelen voor onze omgeving heeft en daarop te acteren. SDG Nederland werkt intussen samen met verschillende bewegingen om beleidsveranderingen te realiseren om onze positie op de index te verbeteren."

Moeten we ons zorgen maken?

"Als we niet snel wat veranderen... Er liggen heel wat uitdagingen voor ons. Denk bijvoorbeeld aan 'world overshoot day'; de dag waarop de mensheid de opbrengst van de aarde verbruikt die de aarde in één jaar tijd opnieuw aan kan maken. In Nederland viel die dag dit jaar al in april! Als iedereen zou leven zoals de 'gemiddelde Nederlander' hebben we 3,6 aarden nodig. Of de biodiversiteitscrisis die nu in het publieke debat nog overschaduwd wordt door de klimaatcrisis, maar desastreuze gevolgen kan hebben. Het is nog niet te laat om nu de weg van een betere wereld in te slaan. Maar dan moeten we wel de juiste stappen gaan nemen. We versnellen, maar we versnellen de verkeerde kant op."

Wat doet de Nederlandse politiek hieraan?

"De politiek richt zich nu vooral op de stikstofcrisis, terwijl dit maar een onderdeel van het grotere probleem is. Nederland moet de landbouw innoveren en de overheid moet komen met een langetermijnvisie. We zijn op dit moment aan het interen op de grenzen van onze planeet. Nu en in de toekomst. Het is vervelend dat de discussie eenzijdig en polariserend gevoerd wordt. Terwijl de neuzen wel dezelfde kant op staan. Want wie kan het er niet mee eens zijn dat het beter moet?"

AUDIT

MAGAZINE

Welk effect heeft ESG op bedrijven en auditors?

“Een belangrijke filosofie achter ESG is het afstand nemen van het ‘traditioneel denken’. In 2030/2050 wil een organisatie meer dan alleen winst maken (dat geldt ook voor kleinere bedrijven). Ik weet dat de Big-4 al een tijd bezig zijn met dit onderwerp. Voor auditors betekent dit dat ze anders moeten gaan meten. Bedrijven gaan hun missie en visie evalueren om te komen tot een duurzame bedrijfsvoering op het gebied van ESG. Daarnaast keert de publieke opinie zich op een gegeven moment tegen een bedrijf als duurzame doelstellingen van een organisatie niet worden gehaald. Dit betekent dat er nieuwe onderwerpen moeten worden geaudit, ook om bijvoorbeeld greenwashing te voorkomen. ESG is een complex en breed begrip en het hangt van de organisatie af welke thema’s er spelen. Daarnaast is er de mogelijkheid om de maatschappelijke impact van je organisatie te meten met de maatschappelijke AEX. Onderschat je kracht als auditor niet, praat over ESG met het bestuur.”

Wanneer is jullie missie geslaagd?

“Wanneer we de wereld een betere en duurzame plek hebben gemaakt met een eerlijke toekomst en gelijke kansen voor iedereen. Om dat te halen moeten we nu in beweging komen, ieder vanuit zijn eigen professie.”

Over

Judith Maas is sinds september 2021 directeur bij SDG Nederland. Daarvoor werkte ze als diplomaat onder meer in Mexico, Uganda, Afghanistan, Frankrijk en Spanje.

AUDIT

MAGAZINE

Tags: ESG

Bron url: <https://auditmagazine.nl/interviews/wees-een-goede-voorouder/>